

13/09/2019

אוניברסיטת תל-אביב

בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל

קורס אוריינות מחקרית- מועד קיץ

ד"ר איה גולן

מר אלדד קהא

- משך המבחן : שלוש שעות.
- במבחן 20 שאלות. יש לענות על כל השאלות, במקום המיועד לכך בטופס המבחן.
- משקל כל השאלות שווה.
- השערות מחקר יש לבדוק ברמת מובהקות של 5%.

מצ"ב המאמר "גורמי סיכון להתנהגות אנטי חברתית ועבריינית בקרב נערות", מתוך *חברה ודנוחה*, ל"ב, ג (2012), 401-424.

אנא קראו בעיון את המאמר והשיבו על השאלות להלן:

בהתבסס על לוח 1, בהתייחס לחמשת המשתנים התלויים הראשוניים המופיעים בלוח ענו על שאלה 1:

1. א. מהו המשתנה בעל הפיזור הגדול ביותר? הסבירו את משמעותו של ממצא זה.

ב. מהו המשתנה עבורו הטווח הינו הקטן ביותר? נמקו!

בהתבסס על לוח 2, ובהתייחס למשתנה "התקשרות להורים", ענו על שאלות 2-4:

2. בהתייחס למשתנה "עבירות נגד הגוף", נסחו את השערות המחקר: השערת החוקר והשערת האפס. השתמשו בניסוח מילולי ובניסוח סטטיסטי.

3. ציינו איזה מבין סטטיסטי ערכו החוקרים לבחינת השערה זו. מה היתה מסקנתם?

4. לפניכם מצב היפותטי: אילו היו החוקרים בוחרים לבחון את המשתנה "עבירות נגד הגוף" על סולם בן 3 דרגות: "אף פעם", "עד 4 פעמים", "יותר מ-4 פעמים", באיזה מבחן מובהקות היו משתמשים לבחינת ההשערה שניסחתם בשאלה 3? נמקו!

בהתבסס על לוח 3, ובהתייחס למשתנה "שימוש בסמים", ענו על שאלות 5-7:

5. נסחו את השערות המחקר: השערת החוקר והשערת האפס. השתמשו בניסוח מילולי ובניסוח סטטיסטי.

6. מהם המשתנים הנבדקים בהשערות אשר ניסחתם? מהו סולם המדידה של משתנים אלו?

7. ציינו איזה מבחן סטטיסטי ערכו החוקרים לבחינת ההשערה שנוסחה ומה היתה מסקנתם. הסבירו על מה מתבססת החלטתכם.

שאלות 8 ו-9 מתייחסות למצב התיאורטי הבא: החוקרים בוחרים להשוות בין נערות עולות ממדינות חבר העמים, נערות ילידות הארץ המטופלות בחטיבה לקידום נוער וצעירים בעיריית ירושלים ונערות ילידות הארץ המטופלות בחטיבה לקידום נוער וצעירים בעיריית תל-אביב, מבחינת המשתנה "עבירות רכוש".

8. באיזה מבחן מובהקות על החוקרים להשתמש? נמקו!

9. נסחו את השערות המחקר: השערת החוקר והשערת האפס. השתמשו בניסוח מילולי ובניסוח סטטיסטי.

10. אם היו החוקרים מחליטים לדחות את השערת האפס, האם היו מבצעים מבחן נוסף? נמקו.

11. האם המחקר מדווח על מהימנות כלשהי שנעשתה במחקר הנוכחי? במידה וכן, התייחסו לדיווח ולפרשנות שלו. במידה ולא, הציעו בדיקת מהימנות אפשרית.

שאלות 12 ו-13 מתייחסות לפסקה הבאה:

במחקר הנוכחי נבנו שלושה מדדים:

- מעורבות הורית ($\alpha = .77$). מדד זה כלל שישה פריטים, לדוגמה: "כמה זמן את מבלה (נמצאת) בחברת הוריך?";
- התקשרות להורים ($\alpha = .89$). מדד זה כלל 19 פריטים, לדוגמה: "באיזו מידה הוריך יודעים היכן את נמצאת כשאת מחוץ לבית"?
- מחויבות ($\alpha = .78$). מדד זה כלל חמישה פריטים, לדוגמה: "באיזו מידה את רוצה ללמוד לימודים גבוהים (אוניברסיטה)?"

12. אתרו בעייתיות אפשרית בדוגמאות המוצגות לעיל.

13. האם לדעתכם המדד "מחויבות" מודד בצורה נאמנה את המשתנה "התקשרות רגשית להורים ומעורבות הורית"? העזרו בדוגמא המובאת בטקסט על מנת לענות על שאלה זו. במידה והתשובה לשאלה היא חיובית, הסבירו באיזה אופן השאלה המופיעה בדוגמא תומכת במדידת המשתנה הנחקר. במידה והתשובה שלילית, הסבירו כיצד הפגיעה באה לידי ביטוי.

14. האם הדגימה במחקר הנוכחי הינה דגימה הסתברותית? הסבירו והתייחסו להשלכות הנובעות מכך, תוך בחינת השפעת אופן הדגימה על התוקף.

15. ידוע כי מערך המחקר המוצע הינו מערך מחקר מתאמי.

א. האם לדעתכם ניתן לבדוק את השערת המחקר מספר 1 באמצעות מערך מחקר ניסויי? במידה וכן הציעו מערך מחקר ניסויי שיענה על השערה זו. במידה ולא, הסבירו מדוע.

ב. האם לדעתכם ניתן לבדוק את השערת המחקר מספר 2 באמצעות מערך מחקר ניסויי? במידה וכן, הציעו מערך מחקר ניסויי מתאים. במידה ולא ניתן, הסבירו מדוע.

16. המצב הבא הינו היפוטטי: לאחר ניתוח התוצאות התברר שהשאלונים הועברו יום לאחר ערב הנובי גוד (אירוע בר חשיבות ליוצאי קהילות חבר העמים שנחגג גם במסגרת משפחתית). כיצד עובדה זו עלולה להשפיע על התוקף הפנימי של המחקר הנוכחי?

17. במחקר הנוכחי נמדדה ההתקשרות הרגשית והמעורבות להורים באמצעות סולם ליקרט.

א. ציינו יתרון אחד וחסרון אחד של כלי זה?

ב. האם המשתנים האחרים במחקר נמדדו גם הם באמצעות סולם ליקרט?

18. הממצא הבא אינו מתואר במאמר: נמצא כי עבור נערות עולות מחבר העמים יש קשר בין השכלת האב לבין שימוש בסמים ואילו עבור נערות ילידות הארץ אין קשר כזה. על מה מעיד ממצא זה?

19. במהלך הדיון החוקרות מציעות לעשות שימוש במדדים נוספים לבחינה התעללות מינית (עמוד 417, פסקה 2). על מה תשפיע הצעה הזו?

20. מהן הבעיות השונות לדעתכם שעולות משימוש בשאלון עם אוכלוסייה ספציפית זו של נערות במחקר הנוכחי?